
Vergaderjaar 1985–1986

18479

Arbeidsvoorwaardenontwikkeling gepremieerde en gesubsidieerde sector

Nr. 14

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 17 september 1985

Hierbij doe ik u toekomen afschrift van de brief die ik aan de organisaties van werkgevers en werknemers in de gesubsidieerde en gepremieerde sector heb gezonden inzake de ruimte voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling in de gesubsidieerde en gepremieerde sector in 1986.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. de Koning

's-Gravenhage, 13 september 1985

1. Het matigingsbeleid met betrekking tot de arbeidsvoorwaardenontwikkeling in de collectieve sector heeft in de afgelopen jaren van de verschillende betrokkenen aanzienlijke inspanningen gevergd. Inspanningen die noodzakelijk waren gegeven de zorgwekkende financieel-economische situatie van overheid en bedrijfsleven en de onaanvaardbare ontwikkeling van de werkloosheid. Het door het kabinet gevoerde driesporenbeleid heeft er in belangrijke mate toe bijgedragen dat de ontwikkelingen op het punt van financieringstekort, collectieve lastendruk en werkgelegenheid in goede zin zijn omgebogen. De inspanningen moeten er nu op gericht zijn via voortzetting en waar mogelijk intensivering van het ingezette driesporenbeleid verdergaande positieve ontwikkelingen te realiseren. Nog immer is de financieel-economische situatie precair en het niveau van de werkloosheid onacceptabel hoog.

Om deze redenen acht het kabinet een verdere terugdringing van het beslag van de collectieve sector op de nationale economie onontkoombaar. In dit verband zal op de werknemers in de collectieve sector ook in 1986 een beroep moeten worden gedaan inkomensmatiging te betrachten waardoor de werkgelegenheid in de collectieve sector zoveel mogelijk kan worden behouden. Het kabinet is voornemens in 1986 een bedrag van 2,0 miljard te besparen op de arbeidsvoorwaarden in de collectieve sector.

Ondanks de noodzaak van ombuigingen op de arbeidsvoorwaarden ter grootte van 2,0 miljard zal – naar het zich laat aanzien – de koopkracht van werknemers in de collectieve sector zoveel mogelijk onaangetast kunnen blijven. Daarbij is het noodzakelijk dat – evenals in 1985 – het arbeidsvoorwaardenbeleid in de collectieve sector betrekking heeft op alle op geld waardeerbare arbeidsvoorwaarden, dat wil zeggen inclusief de (werkgeverspremie voor de) pensioenvoorzieningen. In het vervolg van deze brief kom ik hier nader op terug.

2. Zoals u bekend hoopt het kabinet de arbeidsvoorwaardenvorming in de g+g-sector met ingang van 1 januari 1986 van een nieuwe wettelijke basis te voorzien. De parlementaire behandeling van het Wetsvoorstel Arbeidsvoorwaardenontwikkeling gepremieerde en gesubsidieerde sector (WAGGS) is inmiddels in een vergevorderd stadium. Onlangs is de nota naar aanleiding van het eindverslag door mij aan de Tweede Kamer gezonden. Ik heb u daarvan ter kennisname een afschrift doen toekomen.

Ik besef dat de stand van zaken met betrekking tot het wetsvoorstel als consequentie heeft dat de vaststelling van de ruimte voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling voor 1986 in de g+g-sector nog niet kan plaatsvinden in het kader van de in het wetsvoorstel neergelegde procedures voor het overleg over de jaarlijkse ruimtevaststelling. Gegeven de beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel per 1 januari 1986 zal overleg over de ruimte voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling in 1986 een ad-hoc karakter dragen.

3. Voor het door u te voeren arbeidsvoorwaardenbeleid in de verschillende cao-sectoren in 1986 acht ik het van belang op deze plaats de omvang van de financiële ruimte aan te geven welke het kabinet zich voorstelt in het kader van de WAGGS beschikbaar te stellen voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling in de g+g-sector in 1986. Daaraan voorafgaand wil ik nog het volgende opmerken. De vast te stellen ruimtenorm conform de WAGGS heeft betrekking op het totaal van alle op geld waardeerbare arbeidsvoorwaarden inclusief incidenteel, werkgeverspremies wettelijke sociale zekerheid en werkgeverspremies pensioenvoorzieningen. Ten aanzien van de verschillende componenten van de totale arbeidskosten is het kabinet in

het onderhavige voorstel voor de beschikbaar te stellen financiële ruimte voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling in 1986 van de volgende hoofdlijnen uitgegaan:

- a. er wordt geen financiële ruimte geboden voor verbetering van het arbeidsvoorwaardenpakket.
- b. compensatie voor eventuele extra bovenwettelijke kosten in verband met in 1986 te effectueren maatregelen in de sfeer van de wettelijke sociale zekerheid blijft achterwege.

Op het terrein van de wettelijke sociale zekerheid zal per 1 januari 1986 het uitkeringspercentage krachtens de ZW worden verlaagd van 75 naar 70. Daarnaast bestaat het voornemen per 1 januari 1986 de minimumdagloonbepaling in de ZW te laten vervallen. Per 1 mei 1986 wenst het kabinet verschillende maatregelen in het kader van de stelselherziening sociale zekerheid (waaronder integratie WW-WWV, afschaffing verdiscontering werkloosheidscomponent in WAO) door te voeren. Wanneer partijen de aanspraken op het terrein van de sociale zekerheid in de g+g-sector per saldo op het huidige niveau wensen te handhaven, zullen als gevolg van deze maatregelen extra bovenwettelijke lasten ontstaan. Het kabinet hanteert daarbij als uitgangspunt dat cao-partijen de extra bovenwettelijke kosten in beginsel kunnen vermijden door de bovenwettelijke aanspraken te beperken overeenkomstig de verlaging van het niveau van de wettelijke sociale zekerheid. Wensen zij niet tot deze beperking over te gaan, dan acht het kabinet het gerechtvaardigd ervan uit te gaan dat cao-partijen de extra kosten zelf financieren door elders in het arbeidsvoorwaardenpakket te matigen. In dit verband zou ik u willen wijzen op de mogelijkheid via een verlaging van de werkgeverspremie van pensioenvoorzieningen financiële ruimte te vinden voor herstel c.q. behoud van bovenwettelijke aanspraken. Een dergelijke aanpak heeft – terugkomend op het onder punt 1 van deze brief gestelde – geen consequenties voor de koopkracht van werknemers.

- c. in verband met de incidentele loonontwikkeling en de ontwikkeling van de werkgeverslasten wettelijke sociale zekerheid zal in 1986 een financiële ruimte beschikbaar worden gesteld van 0,5% (zijnde het saldo van een ruimte voor het incidenteel van 0,75% en voor de werkgeverslasten wettelijke sociale zekerheid van $-0,25\%$ ¹.

In het licht van het bovenstaande wil ik u namens het kabinet voorstellen voor de ontwikkeling van de arbeidskosten uit hoofde van arbeidsvoorwaardenontwikkeling in 1986 een financiële ruimte beschikbaar te stellen van 0,5%. Bij het vaststellen van subsidies c.q. van prijzen of tarieven voor 1986 zal aldus van de hiergenoemde financiële ruimte worden uitgegaan.

4. De beschikbaar te stellen financiële ruimte voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling in 1986 in de g+g-sector maakt – zoals gezegd – koopkrachthandhaving mogelijk. Op basis van de hierboven geschetste uitgangspunten voor de vaststelling van de financiële ruimte in het kader van de WAGGS is een invulling van de financiële ruimte mogelijk waaruit als gevolg van een daling van de werknemerspremies wettelijke sociale zekerheid met ca. 1,5%-punt – met als pendant voor sommige categorieën werknemers in de g+g-sector een daling van de inhoudingspercentages – en een gematigd positieve prijsontwikkeling van 1 à 1,5% een positieve koopkrachtontwikkeling (exclusief incidenteel) in 1986 resulteert variërend van 0 à 0,5% voor het minimumloonniveau tot 0,5 à 1% voor 2x modaal.

Hierbij teken ik wellicht ten overvloede aan dat uitgaande van het voorgestelde nieuwe wettelijke regime die invulling voor de volledige verantwoordelijkheid van cao-partijen zal komen. Het definitieve koopkrachtbeeld voor 1986 is uiteindelijk afhankelijk van het door werkgevers- en werknemersorganisaties gevoerde arbeidsvoorwaardenbeleid.

Voor de goede orde wil ik u er nog op wijzen dat de B-3-instellingen voor het besteden van de beschikbare ruimte in beginsel zullen moeten uitgaan van maatregelen die voor het overheidspersoneel worden getroffen. In dit

¹ Dit betreft een voorlopig percentage, hetgeen in een later stadium op basis van de definitieve premievaststelling kan worden bijgesteld. Dit percentage geldt voor alle cao-sectoren. Indien hiervoor objectieve redenen van technische aard worden aangevoerd, is een differentiatie tussen cao-sectoren mogelijk.

verband zij verwezen naar de brief die de Minister van Binnenlandse Zaken dezer dagen aan het Georganiseerd Overleg (G.O.) zal zenden met betrekking tot het te voeren arbeidsvoorwaardenbeleid 1986 voor het overheidspersoneel.

5. Naar ik aanneem zult u in de gelegenheid gesteld willen worden te reageren op bovenstaande kabinetsvoorstellen met betrekking tot de arbeidsvoorwaardenontwikkeling in 1986. Indien u daarover een gesprek wenst, ben ik daartoe uiteraard gaarne bereid.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. de Koning